

UPPSAM vårsymposium

1 juni 2023 09:00-12:30

Universitetshuset, sal I

Välkommen till vårsymposium arrangerat av Nätverket för samiskrelaterad forskning i Uppsala, UPPSAM. I nätverket verksamma forskare presenterar aktuell forskning, ca 15 minuter, följt av frågor och samtal.

Anmälan som åhörare på plats senast 30 maj 10.00 till Johan Kihlert johan.kihlert@idehist.uu.se

För livestream anmäl dig senast 30 maj 10.00 via https://uu-se.zoom.us/webinar/register/WN_uj3Jy8E2SzKOPPne3mpEZw

Inspelning av föredragen kommer eventuellt att delas senare, beslut tas vid symposiet samt av varje enskild forskare. Fika och lunch är på egen bekostnad.

Program

09:00 Välkommen, inledning och presentation av Uppsam, nätverket för samiskrelaterad forskning i Uppsala.

Johan Kihlert, doktorand, Institutionen för idéhistoria och May-Britt Öhman, Centrum för mångvetenskaplig forskning om rasism, CEMFOR.

9:15: Vladislava Vladimirova, lektor, Institutet för Rysslands- och Eurasienstudier och Institutionen för kulturanthropologi och etnologi, om:

Indigenous People and Militarization in Russia

In this presentation I will discuss how indigenous people in Russia describe their experiences of militarization in the North. Narratives can employ strong notions, such as 'indigenous genocide' or more subtle expressions of protest and indirect descriptions.

9:45: Torbjörn Söder, lektor i finsk-ugriska språk vid institutionen för moderna språk, om:

Sydlopska bokspråket

(SB) är ett samiskt skriftspråk som skapades i Sverige i mitten av 1700-talet och som användes fram till slutet av 1800-talet. Syftet var att skapa ett standardspråk som skulle kunna användas av präster i missionsarbete bland samerna i Sverige. Vid tiden var religionen ett viktigt verktyg i den koloniala politiken. Språket baserades främst på de samiska varieteter som talades i den norra delen av Lycksele lappmark och i den sydligaste delen av Pite lappmark, men den innehåller också drag från närliggande varieteter.

Presentationen behandlar implementeringen, utvecklingen och användningen av SB med hjälp av textutdrag från olika perioder då språket var i bruk.

10:15 Fikapaus i Café Alma

10:45 Olle Kejonen, doktorand i finsk-ugriska språk vid institutionen för moderna språk, om:

En uttalsegenhet hos två samiska sagogestalter

I många berättartraditioner är det vanligt att återkommande karaktärer har utmärkande drag i sitt tal som särskiljer dem från andra figurer. I detta bidrag beskriver jag ett sådant drag i den samiska berättartraditionen, nämligen en benägenhet hos den människoätande sagogestalten stallo att ersätta konsonanten *r* med *j* i ordet för 'son; pojke' (på lulesamiska *bájnne*, istället för *bárnne*). Detta drag finns belagt både i Sverige och i Norge, såväl på lulesamiska som på nordsamiska. Utöver stallo så finns samma drag även belagt hos en annan samisk sagogestalt, den osympatiska kvinnan *háhtsisjidne*, i utgivna uppteckningar gjorda av språkforskaren K. B. Wiklund i slutet av 1800-talet.

11:15 Johan Kihlert, doktorand i idéhistoria vid institutionen för idéhistoria, om:

Fjärde världen: Samisk internationalism och extern solidaritet under 1970-talet

Under 1970-talet skedde en markant ökning i urfolks internationella samarbeten. Bland annat grundades World Council of Indigenous Peoples (WCIP) 1975. I denna kontext börjar begreppet "fjärde världen" användas i majoritetssvenska och samiska sammanhang som en ny benämning för de urfolk som saknar en egen nationalstat.

I denna presentation presenterar jag en påbörjad delstudie av mitt avhandlingsprojekt som spårar användningen av begreppet "fjärde världen" i både samiska och majoritetssvenska sammanhang i syfte att undersöka hur den ökande internationaliseringen påverkade politiska strategier och förhållningssätt. Var "fjärde världen" ett brott mot tidigare förståelser eller en ompaketering av redan existerande föreställningar, eller något helt annat?

11:45 May-Britt Öhman, docent i miljöhistoria vid Centrum för mångvetenskaplig forskning om rasism, CEMFOR:

Urfolket samerna och de nationella minoriteterna inom historieämnet i allmänhet och lärarutbildningen i synnerhet: Reflektioner, erfarenheter och iakttagelser.

Lärosätena i Sverige har ett lagstadgat och omfattande ansvar att undervisa om de nationella minoriteterna och urfolket samerna. I presentationen diskuteras erfarenheter från mer än två decennier ifråga om hur det ser ut i verkligheten - vilket ansvar tar lärosätena i förhållande till undervisningen, och i synnerhet ifråga om lärarutbildningen? Mina iakttagelser visar på att kompetenser som finns nyttiggörs inte på ett sätt som skulle kunna bidra till förverkligande av intentionerna i lagstiftningen. En större fråga i sammanhanget är då varför det ser ut på det sättet, samt vad som krävs för en förändring ska kunna ske.

12.15 Avslutningsord

12.30 Gemensam lunch i Café Alma

Vårsymposiet arrangeras av Nätverket för samiskrelaterad forskning i Uppsala, UPPSAM i samarbete med Uppsala universitet: Institutionen för idéhistoria, Centrum för mångvetenskaplig forskning om rasism, CEMFOR; Institutet för Rysslands- och Eurasienstudier; Institutionen för kulturanthropologi och etnologi; Institutionen för moderna språk, Finsk-ugriska språk.
Stöd erhålls via forskningsprojektet Sijddaj máhttsat, Vetenskapsrådet 2021-03080.

UPPSALA
UNIVERSITET